SIMON JIMENEZ
KOPÍ PROTNE VODU
HOST

SIMON JIMENEZ

PŘELOŽIL ROBERT TSCHORN

KOPÍ PROTNE VODU

BRNO 2024

The Spear Cuts through Water
Copyright © 2022 by Simon Jimenez
All rights reserved
Jacket design by Ella Laytham
Jacket illustration by Simón Prades
Endpaper map illustration by Chris Panatier
Translation © Robert Tschorn, 2024
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2024
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-1999-6 (PDF)
ISBN 978-80-275-2000-8 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2001-5 (MobiPocket)

Tahle je pro mě

ZASTAVENÍ JEHO SVATÉ POUTI

PŘEDTÍM

— 9 —

DEN PRVNÍ

v němž přinášíme nejlepší úrodu

— 99 —

DEN DRUHÝ

v němž přinášíme nejlepší úlovek

— 187 —

DEN TŘETÍ

v němž přinášíme nejlepší sukno

— 275 —

DEN ČTVRTÝ

v němž přinášíme nejlepší zbraň

— 325 —

DEN PÁTÝ

v němž přinášíme nejlepší tanec

— 403 —

POTOM

— 475 —

PŘEDTÍM

Předtím než se tam ocitneš,

vzpomínáš na svou lolu, jak kouří. Vzpomínáš na vůni jejího přeschlého tabáku, vůni podobnou senu po bouřce. Šustění cigaretového papírku. Křísnutí sirky, jíž někdy škrtla o kůži na noze, kde ji měla hrubou jako ještěr, aby na tebe udělala dojem. Vzpomínáš na tu obřadnost. Na to, aby olízla papírek, měla v ústech moc sucho, takže jsi to musel udělat ty a větvičky tabáku se ti přitom lepily na jazyk jako broučí nožičky. Řekla ti, že je to výměnný obchod. Tvoje sliny za její vyprávění. Příběhy ze Staré země, pověsti o rozvrácených královstvích a tragických zradách a starých stromech, které pily krev lišek natolik bláhových, aby si ustlaly mezi jejich špičatými kořeny; každou báji, která se dá odvyprávět, než dohoří kvapně mizící cigareta. „Tehdy bylo všechno úplně jiné," začala pokaždé a ty ses díval, jak se jí mezi prsty kroutí a pálí tenký papír, a poslouchal o stovce vlků, co štvali uprchlé slunce, o mocném meči Jidero tak tenkém, že se vklínil i do škvíry mezi dvěma vteřinami. Její slova jsou jednou provždy svázaná s pižmem cigarety a rachotivým smíchem; svázaná tak nerozlučně, že kdykoli si na to místo vzdálené v čase i prostoru vzpomeneš, musíš pomyslet na dým a na smrt.

Kdy ti poprvé řekla o Převráceném divadle?

Bylo ti třináct, myslíš si, prostě jsi byl v tom věku, kdy se často zdálo, že ji vyrušuješ, dokonce pohoršuješ, kdy zkřivila ústa, sotva jsi vešel do pokoje, jako by do ní na ulici vrazil cizí nezdvořák. Říkal sis, že za to může tvůj tělesný pach, mastná pleť, stydlivě nahrbená ramena, ale ve skutečnosti ji jen zaskočilo, jak rychle běží čas. Bolelo ji tvé mládí. Kvůli němu tě chtěla ochraňovat i vykopnout ze dveří.

„Posaď se," vyzvala tě, když jsi míjel dveře do kuchyně. „Poslouchej. Mám pro tebe příběh."

Podepřeným oknem dovnitř vstupovala vlahá větrná noc, pohrávala si se záclonami a s kouřem od loliných prstů. Tehdy ti pověděla o divadle, jež stojí mezi světy.

„Měsíc a Voda do sebe byli kdysi zamilovaní." Poslední slovo před sebou nechala viset ve vzduchu spolu se stužkami kouře. „Dovedeš si představit, že to neměli snadné. Jeden byl uvázaný na nebi, druhý na zemi. Jeden ztělesňoval klid, druhý žil jen ve vlnách a bouřích. Nějakou dobu ale byli šťastní. Měsíc Vodu zaléval svým svitem, Voda podle vůle Měsíce tančila v přílivech a odlivech. A ač obývali různé sféry, navštěvovali se nepřímo, protože v tomto životě není překážky, kterou by láska nepřekonala. Voda k nebi vysílala naducané bouřkové mraky těhotné její esencí, chladnou mlhou a slaným dechem líbala suchý rozpraskaný povrch Měsíce. A zachtělo-li se Měsíci navštívit Vodu, vrhl na její hladinu svůj odraz a v Převráceném světě, který je zavěšen pod tím naším, v nehybné skleněné vodě, se ti dva setkali, tančili spolu a milovali se." Lola si počkala a pronikavým pohledem mezi šluky zkoumala, jak se tváříš. Dřív by ses ošíval při nejletmější narážce na intimnosti, ale teď ne; tentokrát jsi jen pozorně poslouchal a ta známka dospělosti ji zároveň potěšila i sklíčila. „Tak to bylo," navázala po sípavém nádechu.

„A v tom světě zrcadlení vystavěli divadlo, kolem nějž se točí tenhle příběh.

Jakožto božští ochránci umělců a tanečníků Měsíc i Voda milovali divadlo, a proto si stvořili své vlastní: pagodu tak vysokou, až její špice vniká do nebeských pásů, v nichž se odehrávají představení věků. V nichž se přehrávají příběhy, které neznám ani já." Odkašlala si. „Měsíc a Voda se rozešli, ale divadlo přetrvalo pod vládou jejich dítěte, nesmírně krásné bytosti, která do jejich arény přizvala i smrtelníky jako my."

Zeptal ses, jak se tam smrtelník může dostat.

„Ve snech," odpověděla, nedopalek v ruce proměněný v popel. „Když se v tvrdém spánku ponoříš do vod hlubších, než jakými tvůj snící duch kdy plul. To stačí. Sny a štěstí. A když tam přijdeš, vyslechneš si příběh ze Staré země, správný příběh ve správný čas. A až divadlo opustíš — až se tvé tělo z toho hlubokého spánku zase vynoří —, budeš uspokojený, celistvý, jen nebudeš znát důvod, na návštěvu zapomeneš, vzpomínka vyklouzne z hlavy jako mýdlová voda, jako je každý dobrý sen tím unikavější, čím víc se snažíš si ho vybavit. Budeš se o to pokoušet. Dáš do toho všechno." Smutně se usmála. „Ale nedokážeš to."

Lola si začala balit další cigaretu.

„Až se přiblíží konec, třeba si konečně vzpomenu, co jsem tam zažila já."

Z vedlejší místnosti se ozvalo chichotání. Zatímco lola zapracovávala tabák do papírku, zaklonil ses na židli, abys viděl na bratry, kteří v obýváku poslouchali rádio. Všech devět se tísnilo u přístroje jako toulavé kočky u dveří řeznictví — přes područku kanape přehozená noha, přes okraj pohovky visí hlava, brady podepřené rukama na konferenčním stolku —, dnešní díl každotýdenního seriálu spěje k vrcholu — *všichni inkvizitorovi muži míří puškami na okna kostela, hotovi kapitána Dominga zastřelit, mají ho na mušce a nechápou, jak se ten bídný šakal opovažuje*

v poslední hodince usmívat, vtom se důvod vyjeví, statečný kapitán mrkne, otevře pěst v rukavici a odhalí detonátor — a při pohledu na bratry jsi jim zároveň záviděl, že nesedíš s nimi, a byl jsi rád, že s nimi nejsi. Že je všechny vidíš ze své židle v kuchyni. Že je můžeš pobrat pohledem a tak si je ponechat.

„Můžeme zkoušet se tam vrátit," řekla tvá lola při pohledu z okna, v očích slzy, „ale jde to jen jednou. Přijde jedno pozvání. Nepromrhej ho. Jestli nic jiného, tohle si zapamatuj."

Malým okénkem proudil do kuchyně noční vzduch. Na ulici zatroubilo staré auto. Tvůj otec brzy přijde domů s tíhou dne na bedrech. Ještě jste neprostřeli. Tvá lola ale na čas nehledí, potahuje zhluboka a pomalu. „Nepoznáš, že si tě Převrácené divadlo zavolalo, dokud tam nebudeš." Nechávala papírek hořet a roky s ním. „Nemůžeš se nijak připravit." Okenice se zachvěly v bríze od moře. „A když se v tom amfiteátru ocitneš, nečekaně a zmámený snem, nejlepší je si sednout, dívat se a poslouchat, protože tam nejsi náhodou."

Přisála se k papírku, špička rozkvetla oranžovou růží. Cigareta zrovna dohořívala, když se vchodové dveře rozlétly. S otcem vstoupila jeho nevrlost a venkovní svět, tvoji bratři se rozprchli od rádia, lola tě chytila za zápěstí, než se s ním také půjdeš přivítat.

„Tenhle příběh je pro tebe," řekla.

Tabák ji pálil v plicích.

„Nebraň svému snícímu tělu v cestě."

Vyfoukla.

Kouř vyvanutý ze tmy tě ovíjí, až kolem sebe nevidíš nic než vířící stužky šedé hmoty, hustá mlha jako by tě zvedala, kolíbala, něžně tě snášela dolů na hladký tvrdý povrch, dým se rozptýlí…

Vzpomínka na tvou lolu v kuchyni se rozplývá jako den v soumraku a ty stojíš přímo před tou stavbou, o níž před tolika lety vyprávěla.

Vítej v Převráceném divadle.

Vystoupíš z dýmu a spatříš vysokánskou pagodu na klidném nočním jezeře, nehybná hladina ji bezchybně zrcadlí, bezpočet pater vybíhá do výše a zároveň ve vodním odrazu spadává do nezměrných hlubin. Z okrajů prohnutých střech visí lucerny jako náušnice, rozsvěcují zdobenou fasádu na pozadí černého koberce oblohy. Stavba se vypíná vzhůru, tvoří ji nekonečný štos balkonů, každý jiné barvy. Z nachového balkonu vysoko nahoře se vyklání herold a vyvolává, že představení brzy začne, vstupte, vstupte a zaujměte místo.

Kamenný chodníček tě prosí, abys překročil vodu. Sotva na něj vkročíš, uvědomíš si, že nejdeš sám. Kráčíš s řekou dalších snících stínů, které tebou provívají jako závany větru, a jejich myšlenky sílí a slábnou jako signál rádia. Přemýšlejí o práci. O ztracených láskách. O hodinách promarněných v pokojích slabě osvětlených zbytky lojových svíček. *Vedl jsem účetnictví bláznovi. Bylo mi jasné, že musím změnit práci, ale nemohl jsem riskovat nezaměstnanost — kdo může?* Některým rozumíš, jiným vůbec. Vyjadřují se jazyky, které nepoznáváš, nebo používají spojení, která bez kontextu nic neznamenají. *Trhala jsem nitě na běhounu hvězd, uprostřed třetího útku, mlela jsem se v chňapce na spaní, když mé snící já přivábil břeh tohoto černého jezera.* Stíny lidí ze všech končin a věků. Bez tváří, neostré, hlučné. A jak přecházíš jezero, ten povyk se přivalí najednou a pohltí tě, burácí jako širý oceán — kolektivní hukot tisíců úst, nejasný a neohraničený. Nekonečno, v němž teď spočíváš.

Osmá řada přesně uprostřed.

Mrkneš a jsi tu, v hledišti o mnoha řadách, plném těžkých závěsů, na podlaze černé tropické dřevo. Divadlo upomíná na dávnou a téměř zapomenutou éru. Sedíš na svém vyhrazeném místě. Věděl jsi, že je to sedadlo tvoje, ještě než jsi je uviděl. Zavolalo si tě. Cíl byl jasný.

V jiných ohledech si tak jistý nejsi. Zatímco se na svá místa usazují ostatní a uvaděči se zapálenými svícemi za zády běhají uličkami, vysoký stín na vedlejším sedadle se k tobě nakloní a zeptá se, odkud jsi.

Tápeš po odpovědi.

Toto měsíčné tělo ti přijde na pomoc. Jemným pohybem palce na noze rozvine pergamen s dějinami tvého lidu, ukazuje prstem na bitvy a dohody, loučení a shledání, až najde tebe ve věku vlaků a parníků, kdy z otevřených oken tvého přístavního městečka chrastí rozhlasové přijímače podobné katedrálám.

Je válka, řekneš stínu.

Stín vážně pokývne hlavou, že chápe.

Pocházíš z času plakátů a propagandy. Mezi natřenými zdmi křivolakých uliček poletují zprávy o válečném úsilí. Výhledy na oceán zalité sluncem a provoněné solí narušují siluety bitevních lodí v modrých dálavách. Čluny do města občas přivezou raněné vojáky. Válka je všude, ale kdybys byl dnes v noci vzhůru — této noci, teď — a otočil bys knoflíkem rádia, neslyšel bys vemlouvavého muže hlásit přes statické praskání zprávy z fronty, ale vášní rozechvělý zpěv Dorrada Seminy přezdívaného Chilo, jehož hlas uchvátil srdce láskou usoužených posluchačů na celém Spojeném kontinentu — ale běda! Zítra ráno, až vstaneš, budeš muset svým krajanům lhát, když se zeptají, jestli jsi do noci čekal na jeho nový singl, budeš muset dělat, že se zapojuješ do jejich radostného sboru, němě napodobovat slova, která se

ke své hanbě teprve musíš naučit, protože tady a teď, zatímco obyvatelé tvého města na povel šlágru padají do mdlob, leží tvé tělo v hlubokém spánku v pokoji, o nějž ses kdysi dělil s devíti bratry.

To jsi ty. Potomek kupce. Jeden z mnoha. Nezáleží na tom, kolik ti je mimo sen; v divadle jsi tak starý, na kolik se cítíš — mladík uprostřed dospívání, jako všichni jinoši osamělý svým vlastním nepojmenovatelným způsobem. Bojíš se otce a pronásleduje tě lola, kterou nezajímá tvůj tělesný vývoj ani přelétavé zájmy, jen nasává kouř z krabaté cigarety, vykládá ti o zemi, z níž pochází tvůj rod, a vypráví příběhy, které přišly s ním. „Na Převrácené divadlo se nemůžeš připravit," řekla. „Přivítá tě, kdy se jemu zlíbí."

To všechno stínu vyprávíš, stín přikyvuje, je spokojený, načež obrací zájem jinam. Říkáš si, jestli bys mu neměl oplatit otázku, odkud je, ale už ho nezajímáš, tak se bezradně rozhlížíš po Převráceném divadle, úžas se mísí s velikou touhou a zmatením, z nějž není cesty ven, neboť se marně snažíš pochopit, z jakého důvodu tě sem povolali.

„Všechno má svůj důvod."

Pojímáš podezření, že to má co dělat s předmětem, který držíš v rukou, aniž jsi o tom doteď věděl.

S tímhle kopím.

Znáš je dobře: krvavě rudý odstín dřeva, červený střapec, který škrtí naleštěný smrtonosný hrot, podivné rýhy a leptané reliéfy, jež zbraň v celé délce pokrývají tajemnými vzory. Kam až tvá paměť sahá, visela zbraň věrně nad rodinným krbem, kde si jí nikdo nevšímal, protože byla moc drahá, moc stará a moc neužitečná na to, aby se s ní cokoli dalo dělat. Ty i bratři jste dostali

co proto, když jste si s ní jednou jako hodně malí hráli na dvorku. Jedna hospodyně žalovala otci a otec, který tě v životě neuhodil, ale uměl jinak zařídit, aby sis připadal takhle maličký, vám jednomu po druhém ve své pracovně promluvil do duše, a toho kopí ses už ani nedotkl, ani se na ně nepodíval. Proto teď pocítíš záchvěv vzrušení, když to zakázané ovoce držíš v rukou, ať je skutečné, nebo jen sen.

„Mělo sem dlouhou cestu," ráda říkávala tvá lola, „a ještě delší ho čeká."

Všímáš si, že ostatní diváci, ostatní stíny, po tvé zbrani kradmo pokukují. *Nechápali jsme, proč je ten stín ozbrojený.* A přemítají, proč je jim zbraň tak povědomá. Proč sis ji přinesl na tohle posvátné místo. A jestli ji hodláš použít.

Takové otázky ale budou muset počkat.

Protože to začíná.

Představení, na které tě pozvali. Slyšíš rány na buben. Palička z leštěného dřeva dopadá na napjatou maštěnou kůži. Bum. Buben prorazí temný prostor. Bum. Udeří tě přímo doprostřed hrudi. Bum. *Při tom zvuku jsme se třásli.* Posloucháš tep budovy. Bum. Zmnožený nádech diváků plný očekávání. Bum. Spustíš rodinné kopí na zem, šikmo si je opřeš o bok, přestaneš si jej všímat a spolu se zbytkem obecenstva se díváš k jevišti, tajíš dech, bez mrknutí oka sleduješ, jak opona pomalu a tiše stoupá do provaziště a podobna roztaženým křídlům odhaluje scénu.

Bum.

Toto měsíčné tělo stane před vámi. I když se setkáváte poprvé, všichni je okamžitě poznáte. *Viděli jsme zpodobení, sochy, reliéfy.* Obrazy postavy se širokými zády a úzkým pasem, s pletí

barvy modrého letního nebe a očima, které září jako světlo na stříbře. Viděli jste malířovy sny o tomto měsíčném těle, o mořsky zelených vlasech, které se vlní jako pod vodou, a když teď toto měsíčné tělo vidíte uklánět se na forbíně, zjišťujete, že všechny sny o jeho kráse měly pravdu. Někde ve tvých vzpomínkách lola toužebně vzdychá a okénkem z kuchyně hledí do hvězdnatého víru noci. „Jestli se jednou do toho divadla posadíš, jestli se ti poštěstí vidět stoupat oponu, přivítá tě tam dítě Měsíce a Vody. Stvoření zrozené z tance měsíčních fází a přílivu s odlivem, nyní navěky obsazené do role Spícího moře. Navždy obdařené silou a elegancí toho nejlepšího z tanečníků."

Usměje se.

„Nádherné tělo zalité světlem měsíce."

A ty s překvapením sleduješ, jak toto měsíčné tělo vdechuje nosem tak mocně, až se mu břicho nadýmá, těhotné větrem. Pevně se na prknech rozkročí a jediným dlouhým výdechem vypustí všechno, co nabralo, poryv z našpulených rtů sfoukne všechny ohně v sále, našlehá plameny v dým, až celé hlediště hlasuje pro tmu a tvé oči nevidí než poslední zapálený ohňový koš na scéně — zúžené panenky se zaměří na ten odvěký a nespoutaný plamen, toto měsíčné tělo stane před ním a jako kouzelník nad zvrácenou křtitelnicí z praskající výhně vyčaruje hlasy dávných a mrtvých, *náš příběh brzy zazní, příběh o onom týdnu krve a chaosu*, sál naplní mnohohlasý šepot, protože na některé veliké příběhy jeden hlas nestačí.

Toto je příběh tvé země a kopí, jež ji proťalo.

Slyšíš útok jízdy přes vzdálený vrch, scénu zaplaví tanečníci, kroky duní v chaotických synkopách. Plameny vyskočí, ožehnou stěny světlem a stínem a ty bys ve snovém divadle přísahal, že

výjev vidíš tak, jak je, neboť pohyby tohoto měsíčného těla i tanečníků z ničeho vykrajují zemi vzdálenou v prostoru i v čase — kraj, který jsi dosud znal jen z loliných popisů, se hluboko ve tvých kořenech probouzí k životu, jako by tam byl odjakživa. Hluboká údolí a staré hvozdy, rozeklané černé hory s vrcholky v oblacích, ze strmých kaňonů stoupají koberce mlhy. *V téhle zemi jsme žili, v ní jsme zemřeli*. Stará země, nazývala ji tvá lola, ale měla i jiná jména. Jména vyrytá do run a vpředená do jazyků dávno ztracených ve tvých dějinách. Dnes večer je to Kraj bezměsíčné noci. Dnes večer je to země zpocená v Nekonečném létu — v běsnění divadelních ohňů vnímáš nemrkající slunce na zádech. Cítíš uschlou trávu. Vidíš vyschlé potoky a zkroucené prsty mrtvol podél cest, obsypaných mouchami, jež se rozletí, když vyprahlou krajinou v bezohledném trysku proburácejí jezdci pod praporcem svého císaře.

Tady náš příběh začíná, u oddílu bojovníků na obhlídce země ve jménu císaře, tanečníci na prknech dusají, jako by duněla brigáda strašlivých jezdců přes v prach obrácený kraj, a ty jasně vidíš muže v čele císařské jízdy — se smíchem pozvedá tvář k obloze a zhluboka nasává vůně krajiny, svého dědičného léna. Syny-válečníky vede na západ.

„Poslouchej," řekla by lola a zapálila si cigaretu.

Poslouchej, říká toto měsíčné tělo, když se zakrvácené slunce za praštění bubnů zvedá na pergamen nebe.

Poslouchej brigádu Rudého pávа.

Vzdálené hřmění v jasném bezoblačném dni. Hrom mezi bolestí zvlněných vršků a zeleným vpádem lesů. Hrom, který zahnal vyděšená zvířata do doupat. Lidé ustrašeně natahují uši k nebi. *Slyšet je bylo dřív než vidět*. Hrom královského cvalu.

Rolníci odložili kosy a zvrhli vědra s pící, kamínky poskakovaly a terakotové okapy se třásly. Děti se držely u sebe, a už koně vyjeli na nejbližší hřeben, čtyřicet zvířat, jezdci v rudé; čerstvá rána na poledním obzoru. Krutí a nemilosrdní válečníci, na tvářích vytetovaného páva, ostré lícní kosti a hladové oči orámované rudým zobákem a peřím. Ten pohled vzbudil hrůzu v každém ostříleném pocestném, v každém, kdo slyšel zkazky, neboť z hojnosti brigád a tlup a hord, co jich tenkrát po údolích jezdilo, Rudí pávi nejvíc rozsévali smrt, protože v jejich čele stál jeden z korunních princů, po zásluze přezdívaný První postrach.

Po celé zemi se lidé houfovali k uvítání. Blížila se císařova Svatá pouť a brigáda dostala posvátný úkol připravit zem na příchod Jeho Usměvavého slunce.

Činili tak s velkým potěšením.

„Brzy," oznámil První postrach tkalcům a dělníkům z lomu a rybářům a rolníkům, „již za několik dní přijede On a ve Své velkodušnosti vás na Své pětidenní cestě k východnímu pobřeží všechny navštíví. Přednesete Mu nejvybranější výsledky své řemeslné práce a nejchutnější plody své úrody. Perly rýžových zrn, čerstvě nasolené ryby. Nejbohatší tapiserie. Ducha své tvrdé lopoty. On si obětiny vezme s Sebou, bude je opatrovat i na cestě do našich kolonií za Velikým mořem bez konce. Jeho vizitace bude největší poctou vašeho života. Ve stáří o ní budete z lůžka vyprávět dětem. Běda tomu, kdo tuto chvíli promarní." Během projevů Pávi rozráželi dveře a prohrabávali skříně a prokopávali uvolněná prkna v podlaze, hledali důkazy odboje. Vyháněli slepice z kurníků. Ostrými noži kuchali pytle zrní a cíchy. Lidé slyšeli, jak jim plení domácnosti, *ale otočit se jsme si netroufli, protože jsme dobře věděli, co by nás čekalo, kdybychom odvrátili tvář od prince*. „Až sem přibude Jeho karavana, uslyšíte buben oznamovat Jeho příchod. Seřadíte se, jako dnes, při vstupu do vesnice, čelem

k silnici, do posledního muže, ženy a dítěte. Ukloníte se. Ukloníte se hluboko, aby vám neviděl do obličeje. Každou hlavu, která se před naším Usměvavým sluncem neskloní, přidáme do své sbírky." Ukázal na mouchami obsypané plátěné pytle zavěšené u sedel, černé zaschlou krví.

V jedné vesnici se ozvaly rány — vojáci z maličkého domku vyvlekli uplakanou dívku.

„Tahle krysa se schovávala pod podlahou, otče!" hlaholil Páv.

Vesničané jako jeden zatajili dech. *Probodli jsme pohledem rodiče té holky, kteří ji rozmazlili a tím nám všem podepsali ortel.* Dívku táhli k princovu soudu, bosými patami dělala rýhy v rozpáleném prachu.

Jeden z jejích rodičů se vojákům postavil na odpor. „Měla strach!" křičela matka. „Slitujte se! Měla strach!"

Otec mlčel, hlavu svěšenou.

První postrach si zabubnoval prsty o opasek. Zvedl roztřesenou dívku na nohy *a podíval se jí do očí a my cítili, jak se zvedá vítr, a věděli jsme jistě, že je to náš konec, že takovou neomalenost princ neodpustí a všechny nás svrhnou do jámy na Radostíně. Že nás toho dne ušetřil, bylo neuvěřitelné štěstí.* Jaké milostivé hnutí mysli přimělo Postracha postrčit dívku mezi vesničany do rozklepaných rukou jejích rodičů, pro ně navěky zůstane tajemstvím. Nepřirozený vítr utichl. S uvolněným úsměvem na rtech pronesl: „Ať nikdo neříká, že Trůn nezná slitování. Nebude-li však jediný z vás na svém místě v den příjezdu Jeho karavany, s podobným milosrdenstvím nepočítejte."

Pak odjeli. Koně začali být nepokojní a vzpínali se, sotva Postrach domluvil, vesničané se rozešli v zaraženém mlčení, pár z nich se v prachu zvířeném kopyty rozkašlalo. Matka si dívku tiskla na hruď, otec se na ně bezradně díval, dceru už měl za mrtvou. *A že mi stará na tu hanbu do smrti nedala zapomenout. Dceři jsem se už nikdy nepodíval do očí.*

Nikdy jsme nepochopili, proč nás ušetřil.

Důvod byl prostý. Byl to stejný důvod, díky němuž měl První postrach tak dobrou náladu po celé týdny únavné inspekční cesty. Proč pobízel koně k rychlejšímu běhu, dychtivý vrátit se do paláce bez prodlení a zdržování. Ten důvod se mu živě připomněl, když pohlédl holčičce do očí a uviděl, že mají stejnou barvu jako oči jeho milovaného syna.

Juna.

„Šest měsíců mi byla odepřena jeho společnost. Služba Trůnu ho naplňuje hrdostí, to si uvědomuji. Uvědomuji si, jak důležitý má úkol. Přesto se nemohu ubránit přání, aby ho povinnost nevázala. Aby dnes jel po mém boku. Je mi zatěžko čekat, až se k nám vrátí."

Velitel Jezevčí brány, sporý muž s několika chlupy na bradě, Postrachovi podle protokolu nalil čaj, *měl jsem co dělat, aby nebylo vidět, že se mi třesou ruce, abych se nepodělal*.

„Jste starostlivý otec," řekl s úsměvem služebníka a postavil vyleštěný šálek před korunního prince. „Kéž jsou všichni synové naší země stejně požehnáni, kéž mají takového rodiče."

Podlézavá slova, ale pravdivá. První postrach se svými syny plakal, s nimi se smál, *a my mu za to opláceli nezlomnou oddaností, jezdili jsme s ním do nejzazších končin země, zabíjeli každého, koho bylo třeba zabít*. Měl ale svého oblíbence a nijak se tím netajil.

„Na Juna."

Přiťukli si šálky na Juna Ossu, pětadvacátého Páva, který těch šest měsíců střežil pověstné Vlčí dveře pod palácovými horami jako jediný ochránce Císařovny. Postrach si protřel oči v pohnutí nad výjevem, který mu předestřela představivost: Jun tráví šestiměsíční službu o samotě v chladu a tmě hluboké jeskyně jen

se svým mečem, svými myšlenkami a zamčenými dveřmi, které chrání a které jediné mu dělají společnost. Ten obraz ho tížil po zbytek dne, až na něj potom v táboře ostatní synové útěšně položili ruce, *a řekli jsme mu, že už to nepotrvá dlouho*, princ se na své chlapce usmál, vděčný za všechny.

Ostruhami hnali koně na západ, splnili svůj úkol, projevovali nezvyklou shovívavost k těm, které míjeli, protože Postrach byl rozpolcený mezi povinností a rodinou. Když při kontrolách zběžně listoval mizerně vedenými záznamy a vyslýchal nekonečné procesí zpocených velitelů, myslel na syna. Na Juna Krásný nůž, který prvně podřízl hrdlo v osmi letech. Na Juna Rudý stín, který bez pomoci vystopoval obávaný loupežnický klan Dorogo v jeho lesní skrýši, poté co lotři vyplenili posvátnou pokladnici paní Panjetové; žádný z banditů té noci netušil, že jsou lovná zvěř, ani když se během předčasných oslav jeden po druhém v temnotě loučili se svou krví. Na Juna Ohňonoše, jenž zapálil lány obilí, aby našel zrádné psy, kteří přepadali hlídky na Labutí silnici. *Ze svých domů jsme se dívali, jak nám hoří úroda a s ní muži, které jsme ukrývali, a ten malý ďábel dál házel pochodně.* Na Juna Mnoha jmen, který všechna čestná přízviska dostal od svého zbožňujícího otce.

„Vzpomínám si, že když jsme tudy projížděli posledně," vykládal u Orlí brány zamlklé hlídce, „je to pár let a zim… můj syn Jun si všiml, že strážní propadli neodpustitelnému lajdáctví. Nepořádek v jídelně, neudržované kasárna. Jun má na takové soudy dobré oko. Právem vás vyplísnil za nedostatek disciplíny a vy jste tehdy slíbili, že povolenou morálku napravíte. Věřili jsme vám." Po celou řeč klouzal prstem po stěně ubikace a teď zpoceným nebožákům, kteří čekali na jeho verdikt, ukázal na špičce špínu a prach. Nemusel nic říkat. Strážní, a dokonce i jejich velitel, padli na kolena a vycídili každičkou píď kasáren. První postrach se usmál, protože ačkoli císaře žádný prach ne-

zajímá, ani ho neuvidí, potěšilo ho, že lidé stále poslouchají na slovo, i když se šíří zvěsti o sílícím odboji.

A s tím zdolal poslední úsek cesty do hlavního města — se zprávou pro otce, že je země před Jeho Poutí náležitě vypucovaná a pokrocená, a natěšený na dlouho očekávané setkání s nejmilejším synem. Zpoza černého mraku se vyřítilo slunce. Západní hory známé pod jménem Sanice před nimi rostly výš a výš. První postrach zavyl k nebi a Pávi zavyli s ním, když se jim na uvítanou otevřely brány města. Jestli ale Postrach čekal ve strmých ulicích Palácového města triumfální uvítání, čekalo ho zklamání, všude panovalo ticho a napětí. Stráže rozmístěné podél horské silnice byly nezvykle ostražité a zároveň tak roztěkané, že si ani nevšimly vaků s hlavami, které toho dne Pávi přivezli domů. *Nezajímali nás ti, co mířili nahoru, ale ti v opačném směru — ve svém středu jsme měli zloděje, který si chystal útěk.*

Postrach nasál chladný vysokohorský vzduch. Cítil v něm něco kyselého, pach hnijících citronů, a poznal, že jeho otec není dobře naložený.

Když vystoupali na poslední kopec, vyjel je uvítat jeden z dvorních generálů a až od něj se princ dozvěděl, proč Sanici svírá tak pochmurná nálada. Generál měl masku kance s klektáky, neboť u dvora bylo zvykem si v přítomnosti císaře zcela zakrývat tvář. Divočák měl vykulené vyděšené oči, což se k dvořanovu zadýchanému výkladu hodilo.

Toto je příběh konce Měsíčního trůnu.

A tady začal.

Krádeží ptáka.

Došlo k ní, vyprávěl generál, než nebe znachovělo rozbřeskem, než se vystřídala předjitřní hlídka na věži. Někdo se vplížil do

královských komnat — k nevíře — a ze sekvojové klece ukradl císaři Jeho okrasného ptáka. Císař to vniknutí do soukromí nenesl dobře.

„Nikdo z nás se k Němu nedostane," řekl dvorní generál. „O zítřejší Pouti nechce ani slyšet, dokud se pták nenajde a pachatel nebude po zásluze potrestán."

„Přesunul mosty?" zeptal se Postrach.

„Přesunul, pane."

Postrach si promnul oči.

Tvá lola přebírá na prstech červený provázek.

„Pagody paláce stály na jednotlivých vrcholcích Západních hor," řekla ti. Přiblížila prsty k sobě, oddálila je, vzor z provázku změnil tvar. „Mezi vrcholy se klenulo dvanáct mostů z hladce tesaného kamene, propojovaly pagody podivuhodnou pavučinou. Ty mosty se otáčely na obřích čepech jako ručičky hodin. Stačilo, aby se z rozmaru císaře a mocí Jeho božských darů mosty otočily, a rozvržení paláce se proměnilo." Stále spojovala a odtahovala prsty, z nitě povstávaly nové a nové tvary, spojení se proměňovala. Zeptal ses jí, k čemu jsou pohyblivé mosty na vrcholu hory. „K obraně," odpověděla. „Od samého počátku čelila dynastie pokusům o atentát a infiltraci. V případě nouze mohl císař mostům poručit, ať míří, kam si přeje. V jediném okamžiku dovedl odříznout Své královské komnaty od celého světa a uvěznit nepřátele na odpojených vrcholcích."

Dívala se přes dvorek na zasklenou pavlač, po níž rázoval tvůj otec.

„Poslední císař si s mosty vyhrál nejvíc. Jejich směr prý měnil častěji než kdokoli z Jeho předchůdců. A víš proč?" Zavrtěl jsi hlavou a ona skoro s radostí zašeptala: „Protože měl strach."

Někde jsi slyšel bouchnout dveře. Automobil se hlučně probral k životu. Sotva tvůj otec odjel, vyklouzla lole červená nit z ochablých prstů tobě na dlaň a ona ti zavřela pěst. „Bál se smrti."

„Všechny mosty jsou rozpojeny," pokračoval generál. „Do komnat se nelze dostat a polovina našich dělníků zůstala odříznuta na jiných pagodách bez možnosti návratu."

„Takhle to nejde," prohlásil Postrach. „Zítra vyrazíme. Na vztekání nemáme čas." Usmál se na generála tak, že dvořan o krok ucouvl. „Pevně doufám, že mi předestíráš nejen problém, ale i řešení."

Generál chvíli váhal, pak přikývl. *Cítil jsem hnilobu z hlav, které visely u sedel jeho synů. Pod maskou se mi oči zalévaly slzami.* „Ano, můj princi. Řešení máme. A s vaším dovolením budeme konat."

Dovolení dostal. Ani ne za hodinu seděl První postrach a další mocní páni u dvora okolo muže, na kterého se rozhodli zločin hodit v naději, že jakmile bude někdo potrestán, císaři se zlepší nálada a mosty se vrátí na svá místa.

Vybrali si mě. Obžalovaný stál uprostřed síně na vyvýšeném stupínku pro suplikanty jako člověk na voru, který mají každou chvíli vystrčit na moře. Byl starší, prohnutý dozadu, výraz zděšení ukrýval pod polychromovanou maskou usměvavého gekona. *Třiatřicet let jsem leštil porcelánové vázy a zalíval soumračné lilie ve visutých zahradách. Při práci jsem nemluvil, staral se o svoje a nešířil klepy o císařově chování v posledních měsících jako jiní služebníci. Třiatřicet let jsem vstával před kuropěním a chodil spat dlouho poté, co v Jeho královském okně zhasla poslední svíčka. Tělo a srdce jsem zasvětil svědomitému čištění draperií a aranžování vybraných pokrmů na jemně ryté podnosy. Vzdal jsem se všech příležitostí získat lásku nebo peníze, protože mi rodiče vštípili, že na světě není nic důležitějšího než věrnost. A pak — a pak —* mu pět Mudrců za dlouhým stolem na druhém konci síně přečetlo jednotlivé body falešné obžaloby,

chladně a systematicky, První postrach jim nevěnoval pozornost a vzadu probíral s jiným pánem státní záležitosti. Muž byl obviněn z neoprávněného vniknutí do královského salonu, z krádeže císařova domácího ptáka a ze škodolibého usmrcení téhož: zakroutil ptáku krkem a shodil ho přes zábradlí do propasti, aby nikdo nenavrátil mrtvolku právoplatnému majiteli. První z Mudrců si neodpustil divadlo a vyštěkl: „Třicet tři let jsi sloužil Trůnu!"

A pak se mnou jednoho dne skoncovali. Muž štkal tak nahlas, až se páni ošívali. *Jak jsem měl neplakat, když ostatní sloužící i páni, jimž jsem kdy sloužil, jeden po druhém předstupovali před Mudrce a vydávali svědectví, kterým mě odsuzovali? Při památce svých lol přísahali, že mě celé dopoledne neviděli. Že jsem si dlouho stěžoval na svoji práci. Že jsem měl motiv.* Celé to divadlo jen pro jediného tvora posazeného na vysokém hřadu.

Želvák upřeně hleděl na Prvního postracha. „Usměvavé slunce si přeje znát tvůj názor," zahihňalo se šílené zvíře. „Když zvážíš všechny předložené důkazy, na kterou stranu se tvé srdce přikloní?"

Postrach zvedl oči k otcovu zástupci a pak shlédl na obžalovaného, zpráskaného psa uprostřed síně. *Třiatřicet let.* A bez dalšího odpověděl: „Mé Usměvavé slunce, tento muž je vinen."

Muž se sesul.

Za co? zeptal jsem se.

Za co?

„Usměvavé slunce si přeje, abys věděl, že si tě pamatuje," sdělil mu želvák. „Že když byl Jeho otec u dvora, dával jsi Mu za zády chůvy sladkosti."

Odsouzenec na stupínku to potvrdil. *Dával jsem mu závitky s cukrovanou rýží v mastném banánovém listu. Byl syn císaře, ale taky malý kluk, znuděný a osamělý.* „Dělal jsem to s radostí, mé Usměvavé slunce!" vykřikl.

„Tím větší hanba je, že se tvé srdce tak zkazilo.“ Želvák se odvrátil a naříkavě se zasmál. „Kéž ve Spícím moři dojdeš spočinutí.“

Jeden strážný tasil meč. Muž vstal — *prosil bych, nabídl bych cokoli* —, natáhl ruce, aby si sundal masku a obměkčil dvůr slzami, ale čepel uťala jeho zvolání v zárodku.

Po černém dřevě se rozlétla krev. Uťatá hlava se dokutálela pár kroků od seřazených pánů. Gekoní maska se prázdně usmívala na muže, který si k nosu přitiskl kapesník, aby neupadl do mdlob. Teprve když krev přestala stříkat, mrtvý se bezvládně skácel na zem. Poslední drobek života z něj vyprchal v záškubu pravého ukazováku.

„Je dokonáno,“ oznámil želvák.

Páni dvořané čely pocelovali podlahu.

Palác se otřásl.

Mosty rachotily zpátky na místo, mrtvého za nohy vytáhli otevřenými dveřmi ven, *mé tělo shodili přes zábradlí na mostě do bezejmenné propasti, bez pomníčku a bez modlitby*, a Postrach vyrazil do královských komnat, ani nečekal, až most dokončí sténavou otočku. Za pochodu si na hlavu narazil jemně zpracovanou paví masku, neboť císařský výnos se týkal i princů, šeplavými dveřmi vstoupil do předpokoje královského salonu a chvíli hledal ztracenou trpělivost, než ohlásil příchod — reakce se nedočkal.

Silným hlasem se omluvil a vstoupil bez pozvání. Přehlédl navoskované nízké stoly, svitky pergamenu úhledně vyskládané v kosočtverečných přihrádkách, vzácné induunské závěsy vyklepané a bez jediného záhybu; pomyslel si, že verzi o vloupání je těžko věřit, nebýt prázdné ptačí klece, která nadarmo visela v koutě.

„Vypadá to, že nikde nejsem v bezpečí," ozval se chraplavý hlas. „Dokonce ani doma."

Magaam Ossa, osmý císař na Měsíčním trůně a Otec Tří postrachů, potmě trucoval ve svém oblíbeném křesle.

„Rád Vás vidím, otče," řekl Postrach. Poklekl a vtiskl zobák masky do otcovy kostlivé dlaně.

„Opravdu?" zeptal se císař.

Maličkýma vyhaslýma očima shlédl dolů na syna a vyčkával, jestli se odváží odpovědět. Ruku, již ponechal v synově stisku, měl žilnatou jako hladina tiché tůně pokrytá mrtvými hady. Postrach chtěl tu slabou ruku zároveň drtit i laskat.

„Vím, že pro Vás byl dnešek těžký," řekl, „ale přináším dobré zprávy o Vaší zítřejší cestě. Lid —"

Osmý císař stáhl ruku. Ve Svém nejčernějším rouchu jako vdovec ve smutku přešel k oknu na balkon, syn Ho provázel pohledem.

„Novina o Vašem ptáku mne hluboce zasáhla," dovolil si poznamenat Postrach. „Zřejmě jsem byl opravdu dlouho pryč. Nevěděl jsem, že jste si pořídil zvířátko."

„Jak jste s pány vybrali, koho dáte popravit?" zeptal se císař.

Postrach zaváhal.

„Odhalili jsme pachatele, můj pane."

„Nejsem mandolína. Nehraj to na mě."

Z opačného konce komnaty se ozvalo zachichotání. Princ koukl po želvákovi, který se vrtěl na vyvýšeném polštáři u stolu. Želv mu pohled oplatil tak vzdorně, až z něj šel strach. „Vylosovali jsme ho," přiznal Postrach.

„Jak?"

„Každý ze služebnictva, kdo v posledních dnech navštívil Vaše komnaty, dostal číslo. Jeden generál pak vrhl kostky." Císař se nad tím vysvětlením temně zasmál a princ se na něj podíval, oči maličko přimhouřené. „Tak Vy jste to věděl. Že je nevinný."

Císař salonem přešel k prázdné ptačí kleci. Hrál si se západkou na dvířkách, zavíral je a otevíral. Vypadal přitom mnohem starší než před pouhými několika měsíci, a jak Postrach otce pozoroval, připadalo mu docela dobře možné, že k žádné krádeži nedošlo — že stařec prostě zapomněl klec na noc zavřít a Jeho pták uletěl sám oknem bez cizího přičinění. *Že mě u dvora popravili jen jako oběť Jeho pýše.*

„To je nakonec jedno," odpověděl císař a nechal dvířka zavřená. „Teď mi pověz o mé zemi."

Popili spolu čaj. Připravil ho Postrach. Vodu přivedl k varu nad kuchyňským ohněm, jeho otec zůstával mrzutý a uzavřený. Hluboké studny pod Jeho očima dosvědčovaly, jak málo spí. Aby Mu princ zlepšil náladu, vyprávěl, že strážní stanoviště na Horní silnici jsou v uspokojivém stavu. Že bandité útočí nejméně od časů Jeho děda. Nezmínil se, že pro Dolní silnici platí opak, že na té dlouhé nestřežené cestě umírá rukou zlodějů a vrahů víc lidí než kdy dřív. *Když jsem šel do sousední vesnice za sestrou, zastavil mě cizí muž. Říkal, že potřebuje pomoct vytlačit vůz, který má hned támhle za stromy. Ano, byl jsem bláhový. Měl jsem všehovšudy tři copány. Nevím, co si myslel. Stejně mě pro ně vykuchal.* Ano, tvrdil Postrach, země vzkvétá. „Jen před pár týdny na východním pobřeží dokončili stavbu flotily. Na všech lodích slouží nejlepší plavci, jaké kraj může nabídnout." Nechal si pro sebe, že cena flotily nakonec trojnásobně překročila původní rozpočet a že Trůn se ošklivě zadlužil u Pěti rodů, které dodaly materiál. Ujistil otce, že na zítřek je vše připraveno a lidé se mohou přetrhnout, aby viděli Jeho karavanu. Nedodal, že ti lidé mají hlad, že kvůli Věčnému létu leží bez života podél cest s hrdlem vyprahlým a kůží spálenou. *Že naše děti pijí z rýžových polí, břicha nadmutá nemocí.* Pověděl otci všechno, co potřeboval slyšet. Tomu však přislazená slova od zasmušilosti stále víc obrácené do sebe nepomohla.

Odložil Svůj šálek. Promnul si zapadlé oči. Strážní stanoviště, loupežníci ani poddaní Ho nezajímali.

Promluvil o tom jediném, na čem Mu v poslední době záleželo.

„V noci se mi zdál sen. Mnohem živější než všechny předtím." Zavřel oči a vzpomínal, Jeho syn předstíral zájem. „Z křoví v mé soukromé zahradě vyšel tygr s třešňovou ratolestí v zubech. Šel jsem za ním přes keře a přes louky, a dokonce přes moře. Kráčel po vlnách jako po pevné zemi." Císař o tygrovi mluvil s posvátnou úctou. Bylo známo, že tygr a třešňová ratolest jsou symbolem dlouhého života v dostatku. Tvá lola vyšila svému otci snítku na oblečení a s bratry jste nenašli jiné vysvětlení, jak může ten uslintaný stařík v houpacím křesle být ještě naživu; na těch tygrech a třešňových ratolestech něco bude, protože tvůj pradědeček, kterému jsi říkal granjo, odmítal z důvodů, jež ti dodnes unikají, umřít, navzdory přívalu stařeckých nemocí a neduhů.

Smrt odražena, život natažený za své možnosti. O tom byly sny, živé a utkvělé, které v poslední době pronásledovaly císaře přísliby jiného světa a vnukly Mu myšlenku na Svatou pouť. Představy a znamení, jež Ho ponoukly hledat v nových zemích za mořem klíč od dveří, které zatím zůstávaly zavřené všem lidem, i těm zrozeným z boha.

Tajemství věčného života.

Neputoval za lidem Své země. Pouť měla shromáždit dostatek zásob na dlouhou plavbu přes moře a dál, kamkoli Ho zavede.

„Myslíš, že ho najdu?" zeptal se tiše syna. „Za tím průlivem, za Velikým mořem bez konce?"

Prvnímu postrachovi dělalo starosti, že otec den před cestou mluví tak nejistě. Koneckonců, až odjede, bude za Něj vládnout on a s královským salonem už měl četné plány. „Za vodou na-

jdete, co hledáte," ujistil svrasklého muže. „V nových zemích naleznete tajemství věčného života. Tak Vám to bylo zjeveno, tak se to stane, protože Vy jste slunce, před nímž prchají stíny pochybností. Nebo ne?" Vzal otce za ruku. „Není to tak?"

„Je to tak," řekl otec a rozechvěle polkl. „Máš pravdu, je to tak."

„To rád slyším. Rozloučil jste se s matkou? Zítra na to nebude čas."

Císaři po tváři přeběhl záhadný výraz, který si Jeho syn nedovedl vyložit. Hned byl pryč. A stařec vrtěl hlavou. „Navštívím Ji večer po proslovu."

„Dobře. A při té příležitosti prosím sdělte mému synovi, že jsem tady a velmi se těším na naše zítřejší shledání —"

„Ano, ano," zabručel Usměvavé slunce, „vyřídím mu to, když si vzpomenu."

„Jak se mu dařilo?" zeptal se princ. „Byl zdráv, když jste se posledně vypravil dolů?"

„Jak to mám vědět? Jeho zdraví se mě nijak netýká."

„Mluvil jste s ním? Hladce konverzuje. Třeba byste si zítra mohli —"

„Nepokoušej moji trpělivost, hochu."

Páv se uklonil. „Omlouvám se, mé Usměvavé slunce."

Císař se zabořil do křesla. Odstrčil šálek. „Ty mi umíš zkazit náladu." Vzdychl. „Pověz mi, co bude zítra. Pověz mi o mé cestě. Zbav mě všeho nečekaného a neznámého."

Princ Mu horlivě vyhověl, nechtěl si Ho popudit tak blízko cíli. „Povím Vám o všem, co bude zítra i v následujících dnech. Povím Vám příběh o Vaší Pouti."

„Tedy mluv, synu." Poslední vládce Měsíčního trůnu zase zavřel oči, nevyspalé tělo prohřáté a ztěžklé čajem. „Hleď, ať jsou tvá slova stejně sladká jako náš nápoj."

„Toto je příběh zítřka a příštího týdne."

Nazítří, otče, nastoupíte nejdůležitější cestu v životě. Na sladkém vanu časného rána vyrazíte s karavanou k východu, na pobřeží, kde na Váš příchod čeká cestovní flotila, aby Vás dopravila do země Vašich bájných snů.

Od božství Vás dělí jen krůček.

Cesta k moři potrvá pět dní. Horní silnice Vám nabídne ty nejkrásnější výhledy a plody pěti provincií, neboť lid, dosud přesvědčený, že konáte jen duchovní pouť, Vám předloží ty nejvybranější dary.

Prvního dne Vám nabídne svou nejbohatší sklizeň. Na hostině u urozeného pána Yinna a blahorodé paní Panjetové ve velké dvoraně Opičí brány budete popíjet nejvonnější čaje a pochutnávat si na nejměkčí rýži.

Po noci plné veselí odtud zamíříte na východ k Nebeské míse. Na její křišťálové hladině strávíte druhý den a v pohodlném přepychu výletního korábu mého bratra pojíte nejčerstvější úlovky z Tisíce řek. O jeho chování si myslím své, jak sám dobře víte, ale nikdy jsem nezpochybnil, že Luubu dovede uctít váženého hosta, a pro Vás jistě uspořádá oslavu tak velkolepou, že byste si snad dokonce mohl Svůj odchod ze země rozmyslet.

Třetího dne budete muset zůstat v Míse se soukennou flotilou pána Induuna a prohlížet si ty nejnádhernější tapiserie a nejměkčí koberce, všechny utkané právě pro ten jeden den. Jejich vzory budou vyprávět o Vaší nezlomné vládě. Koberce Vás doprovodí na Vaší dlouhé cestě. Budou Vám připomínat domov.

Čtvrtého dne Vás cesta zavede do lomů pána Waaga. V zemské průrvě Vám ukážou rudu černou jako noc, z níž jsou naše nejlepší zbraně. Navštívíte kovárnu a dostanete darem nejostřejší čepel, jaká kdy poznala kovadlinu. Kéž Vás ochraňuje na cestách v tajemných a divokých neznámých krajích.

Konečně pátého, posledního dne dosáhnete Božského města na konci světa. Dostane se Vám povznášejícího pohledu z útesu na Veliké moře bez konce. Na hlavním náměstí Vás čeká představení pro všechny věky, a než skončí den, popatříte na naše nejlepší tanečníky. Zda navštívíte Radostín, je jen na Vás. Nikdo Vám nebude vyčítat, když ne.

Se slunce západem se Svou družinou nastoupíte na lodě naložené plody celé země, zásobami na celé roky, napnete plachty a vyplujete za Svým velkým dobrodružstvím.

Do nové země.

Loď odrazí od břehu, Vy se otočíte, otče, a spatříte nás všechny stát na hraně útesu. Budeme se s Vámi loučit a Vy nám zmizíte v nekonečném západu slunce. Na tmavorudé večerní obloze vybuchnou ohňostroje. A Vaše srdce bude vědět, že ač jste odešel ze Své země, z našich vzpomínek neodejdete nikdy — až přijde den Vašeho návratu, až přemůžete smrt, země Vás přijme, jako Vás přijímala vždy: vřele, s láskou a s největší hrdostí.

Nemáte se čeho bát, mé Usměvavé slunce. Štěstí je Vaším věrným spojencem. Já zůstanu tady v paláci jako správce Vaší země a nemine dne, abych nevedl lid k modlitbám za Vaše bezpečí na cestách, abych neudržoval Váš oheň až do Vašeho návratu.

Ze tmy se ozvalo chichotání.

„Máš věru milujícího syna, mé Usměvavé slunce."

Otec i syn obrátili zrak k želvákovi odpočívajícímu na dekách v koutě salonu. Princ se s odporem odvrátil, hřmotný tvor se za induunským tylem hihňal jako šílenec a zvuk naplňoval síň jako plyn z prasklého potrubí.

„Divné potvory, tyhle želvy."

Tvá lola držela u ucha telefonní sluchátko a vedle hrálo rádio; oba přístroje poskytují dobré přirovnání, řekla. „Byly naladěné na stejnou frekvenci. Měly přístup ke světu, který my nevidíme. Dovedly vyčmuchat nálady a olíznout pohnutky. A komunikovat mezi sebou na velké vzdálenosti." V rádiu hlasatel popisoval nejnovější vítězství, děla ostřelující pobřeží, letadla sestřelená jako kachny, nepřátelský pluk rozprášen. „Velikou moc měly," řekla lola. „A to je přivádělo k šílenství." Povzdychla si, protože telefon nepřestával vyzvánět. „Kdo by se pak divil, že je Trůn tolik potřeboval?"

Císař na svého želváka kývl.

„Proč nás vyrušuješ?" zeptal se.

Chichotání umlklo. „Velitelka Tygří brány by se chtěla ujistit, že k ní Tvůj syn zítra přijde na čaj, mé Usměvavé slunce."

Císař se otočil na prince. „Měl jsem za to, že zítra pojedeš s mou karavanou."

Princ si odpověď dobře rozmyslel. „Připadlo mi rozumnější doprovodit napřed karavanu výběrčích na Dolní silnici, abych na ni na začátku dohlédl. Malá oběť, řekl bych, vzdát se na jeden den mé společnosti, abyste měl jistotu, že zásoby na Vaši dlouhou cestu budou řádně doručeny."

Císař neměl radost, ale jako vždy nedovedl synovy argumenty odrazit. „A co má znamenat ten čaj?"

Princ pokrčil ramenem. „Popiji čaj s dobrou přítelkyní, nic víc v tom není."

Želvák si hlasitě odfrkl a zase se začal chichotat, protože v princově auře zavětřil šimravou vůni roztoužení. „Dobrá pří-

telkyně, nic víc v tom není," zašeptal pro sebe pobaveně. „Jen přítelkyně, nic víc."

„Potvrď pozvání, želvo," poručil císař, jehož to zdaleka tolik nepobavilo.

„Ano, mé Usměvavé slunce."

Plaz hned zvedl hlavu, natáhl krk a strnul.

Vyslal volání.

Myslíš na svou lolu, jak se hrbí u telefonu a čeká, až ústředna přijme hovor.

Crrrrrrrr-crrrrrrrr.

„Crrrrrrrr," opakovala někdy nahlas.

Pokaždé volala domů — ne k vám domů, ale do starého domova za mořem, odkud přišli tví předkové —, aby příbuzné ujistila, že vám nic nehrozí, že o válce skoro ani nevíte. Dokud telefon zvonil, otírala granjovi ze rtů sliny. Vyháněla kočky z pokoje. Broukala si a přesouvala věci po kuchyni nebo ječela na hospodyni kvůli nějaké malichernosti. Čekala.

Jeden z tvých starších bratrů, kterého takové věci zajímaly, se ti pokusil vysvětlit, jak spojení funguje. Že někde sedí žena, spojovatelka, a ta strká dráty do zásuvek.

„Takhle," řekl a začal máchat rukama ve vzduchu, až tě rozesmál. S želvami to bylo stejné: jedna zavolala, linka se propojila, proběhl hovor. Prosté. Občas se ovšem nějaký přemýšlivější strážný nebo posel na želváka podíval a napadlo ho, kdo asi sedí v ústředně.

Cvak.

Jihovýchodně — na vrcholu želví hlásky vysoko nad hlukem provozu na prašném nádvoří — zvedl želvák z Tygří brány hlavu, krk strnule natažený jako jeho bratr, a přijal zprávu. Přikývl. A strážnému, který u něj držel hlídku, řekl: „Tento má potvrdit zítřejší pozvání na čaj u velitelky."

U Vypité Araye.

Přezdívky se tehdy zbavovalo těžko. Člověku vpálila cejch stejně nezvratně jako rozpálené železo. Na některé byli nositelé hrdí. Svým způsobem jim poskytovaly ochranu, společenskou nebo jinou, ať už znamenaly varování, nebo klamaly. Tak to bylo i s velitelkou Tygří brány Uhi Arayou, známou ve vojenských kruzích jako Vypitá Araya. *Uhi od Čutory. Generál Flanděra. Potácivá Panna.* Bodrá, malá a podsaditá žena, která si nic neodpírala a prosadila se navzdory, v některých případech i díky svému sklonu k pití a brzy se stala velitelkou první strážnice na nechvalně proslulé Dolní silnici. Byla to důležitá pozice a přinášela jí mnohé výhody. *Věčně jsme si lámali hlavu, jak to dokázala — jaké má konexe.* Bylo o ní všeobecně známo, že se ráda směje a ještě raději nabídne hlt něčeho, co stoupne do hlavy a podrazí nohy, zároveň brala úplatky a z rozmaru navyšovala procházejícím clo. *Řekla, že se jí nelíbí můj kukuč. A poslala nás zpátky. Ani nám nevrátila doklady.* To byla celá Araya. Nebo spíš jen ta její stránka, kterou ukazovala světu. Krkala a šilhala. Flirtovala a někdy neznala slitování.

Měla však i druhou stránku, o které málokdo věděl. Tahle Araya od začátku pracovala na tom, aby dosáhla něčeho téměř nemožného. Tahle Araya, jakmile dostala potvrzení, že se Postrach nazítří dostaví, rozvázala ve své pracovně váček s jedem.

Naklonila se nad kamennou misku a nasála vůni práškové směsi, v nose ji pošimral sladký blesk. „Fíha," řekla, vysmrkala se, v očích slzy. Nedokázala si představit, že by si něčeho takového První postrach v čaji nevšiml.

Prohledala police, čím by tak chuť přebila.

„Do prdele," ulevila si, když z jedné shodila láhev inkoustu.

Všechno je to na ní.

Tak to řekl její kontakt, znalec šedých řek s vyříznutým jazykem, když jí před časem psal dlouhé měsíce připravovaný plán na roztřesenou dlaň. *Obrazci kreslenými na zpocenou kůži jsem jí řekl, že čas nastal, že konečně známe přesný plán Pouti.*

Nastal čas sežrat královskou rodinu.

Někdo zaklepal na dveře. „Paní velitelko," ozval se přidušený hlas, „přišla vám želví zpráva: paní Sóva z panjetovského léna s vámi chce probrat vaši účast na obřadu dospělosti své dce—"

„Potom, Raami," zavrčela od utírání inkoustu z podlahy. S každým pohybem ho jenom ještě víc rozmazávala. „Mám tady — mám teď něco důležitého."

„Ano, paní velitelko."

Kroky se vzdálily. S povzdechem pleskla hadrem do kýble a utřela si špinavé prsty do skrytého záhybu stejnokroje, potom se vrátila k moždíři a malému sáčku vedle něj.

Jako nože z něj vykukovaly křehké lístky.

Obyčejný jed by královskou osobu neskolil. Dlouhé dějiny vražedných pokusů během mnohasetleté vlády Měsíčního trůnu nás poučily, že jejich těla, zrozená z boha, jsou odolnější než naše smrtelná. Dobře jsme si zapamatovali příběh toho pošetilce, který se pokusil nasypat špetku Soudcova polibku do nakloněného ucha Třetího císaře — jak se císař probudil jen s lehkou bolestí hlavy a vzápětí nechal neúspěšného

atentátníka potrestat: kůži jeho dětí mu přišili na záda, aby s ní navěky chodil po všech cestách země a halasně opěvoval ctnosti svého vladaře.

Araya si pamatovala. Proto se jí nepřestávaly třást ruce, když se věnovala směsi na stole, když třela paličkou, dokud prášek nebyl jemný jako hedvábí.

„Tohle nedopadne dobře," řekla s prázdným úsměvem.

Kleštičkami přidala další listy.

Idlit, tak se jmenovaly. Bylinu trhaly na pralesním mechu staré kmeny, které tam dosud hospodařily. *V rukavicích jsme odřezávali plačící stonky opálovými noži s čepelí ostrou jako Somin jazyk.* Drobná zvířata, která olejnatý list v mlžném lese omylem sežvýkala, padla na zem, a které z nich hned nezdechlo, leželo strnule na mechu, dokud z křoví nevylezl nějaký větší obyvatel kotliny, přilákán palčivým pachem bezmoci. *Jedy, které otráví hlavu a srdce, na prince a císaře neúčinkovaly. Zato jedy namířené proti kostem a svalům se měly čeho chytit.*

Do dlaně jsem velitelce psal, že v den, kdy První postrach navštíví Tygří bránu, mu nápoj okoření touto báječnou směsí. Vtiskl jsem jí sáček do ruky a něžným dotykem jsem ji poprosil, ať se opatruje. Když to s lístky přežene, Postrach nezvyklou přísadu svými ostřejšími smysly odhalí a pozabíjí všechny stráže na bráně dřív, než mu paralyzující látka vstoupí do krve. Když jich dá málo, princ nepocítí víc než brnění v prstech. *Možná i mohutnou erekci, ale to jistě není naším cílem, zvláště u muže proslulého plodivou silou.*

Na malá zvířata idlit účinkoval okamžitě, ale u lidí, kteří ho vypili v čaji, nastávala paralýza po době srovnatelné s délkou oběda. Řekl jsem Araye, ať zařídí, aby Postrach bezprostředně po požití opustil bránu. Paralytikum muselo zaúčinkovat až cestou na východ, dost daleko od pohraničního městečka, aby jemu a jeho mužům neměl kdo pomoci.

Řekl jsem jí, že čím více Pávů se čaje napije, tím lépe, ale kdyby měla pohostit jen jednoho, musí to být on — a podat mu čaj nejvyšší

jakosti, aby vypil celý šálek. Jinak udělá s těmi, kdo v záloze číhají na karavanu, krátký proces.

Při drcení lístků si pro sebe šeptem jako modlitbu opakovala: „Je živ," což činila pokaždé, když na ni padla úzkost; *my, co jsme pod ní sloužili, jsme se občas dohadovali, koho má na mysli — házeli jsme copány do rendlíku — já vsadil na dávného milence — já na syna, kterého opustila* —, ale pro ni byl předmět jejích modliteb živý jako bdělý sen. Domíchala smrtící recept a přihnula si z polní láhve, aby zklidnila nervy. Uvařila cvičnou konvici čaje a obsloužila imaginárního hosta. Představovala si, že ji sleduje jako sokol drobného hlodavce, že zkoumá pohyby jejích zápěstí při nalévání. Vymýšlela, na co se ho bude ptát, čím mu zalichotí. Je pohledný a rád si to nechá připomínat. Ona se bude usmívat, slušně se chovat a ujišťovat ho, že synové jako by mu z oka vypadli.

„Ano," oslovila prázdnou pracovnu, když nalévala šálek po okraj a vlídně se usmívala na zeď. „Jistě máte pravdu. Bude to pro naše Usměvavé slunce krásný týden. Ano. I já doufám, že na nás bude rád vzpomínat."

Čaj přetekl přes okraj.

Zaklela.

Než odešla z našeho tajného setkání, vzal jsem ji za ruku a připomněl jí cenu, jakou zaplatíme za neúspěch. Že vězeň na Radostíně, kterého se tolik snaží vysvobodit, zůstane v okovech v tom pekelném labyrintu a její vlastní život potká děsivý konec. Že se ji nikterak nepokusíme zachránit, že zbytek svých dnů dožije bez kůže jako dekorace v císařových komnatách. Araya se zhluboka nadechla. *A když odešla z chrámu vstříc svému osudu, modlil jsem se za ni: Kéž toto dítě tančí krokem v Rytmu. Kéž její výkon seznají duchové a mudrcové ze Spícího moře uspokojivým. Kéž se toto dítě dožije chvíle, kdy se naše země navrátí do rukou lidu.* Ta modlitba se jí honila hlavou složenou v dlaních, dokud ji ze zamyšlení nevytrhlo chvatné klepání na dveře. Řekla, ať ten za nimi chvíli počká, sklidila moždíř a paličku,

div že neposbírala zbývající usušené listy holýma rukama, ale včas se vzpamatovala a smetla jedovaté byliny do sáčku kusem klůcku. Otevřela dveře.

„Co je?“ obořila se na svého pobočníka.

„Omlouvám se, že vyrušuji, paní velitelko,“ uklonil se mladý Raami.

„Od ničeho mě nevyrušuješ. Tak mluv, co tu chceš?“

„Sourozenci Sugovi se zase pustili do mrzáka.“

Araya si povzdychla a hned pustila myšlenky na zítřejší atentát z hlavy. Raami jí nabídl, že bude-li si přát, vyřeší rozbroje sám, *protože když jsem ji viděl, ženu, za kterou bych položil život, vypadala unavená, poražená — a já měl pocit, že jsem ji zklamal*. Ale ona řekla ne, ne, půjde sama.

„Ostatně, je to moje práce,“ dodala hořce.

Velitelka vyběhla z pracovny na kruté polední slunce, aby srovnala do latě houstnoucí srocení stráží, které bránily v průchodu frontě pocestných nedočkavých pokračovat dál, než padne tma. Toto tělo by ti mezitím rádo osvětlilo, co bylo zač kontrolní stanoviště, jemuž Vypitá Araya velela.

Říkalo se jim brány.

A byly všude. Na hlavních silnicích. V sevřených údolích. Na skalách. Na osamělých pásech země uprostřed ničeho. Na všech místech, kde krajinu něco skříplo, kde nabízela jediný průchod, člověk narazil na masivní bránu z kebračového dřeva a předpjatých lan v kladkách, kde se vybíralo mýto a kontrolovaly dokumenty; na pevnůstky z hlásek dohlížely želvy, oči císaře, který ve stařeckém stihomamu poroučel stavět po celé zemi další a další brány.

Kontrolní stanoviště byla podobná těm ve tvé době. Dobře si vzpomínáš, jak ti váznul dech v hrdle, když jsi s rodinou cestoval

vlakem do severní provincie navštívit vzdálené příbuzné a na hranicích vás zastavili k namátkové prohlídce. Vojáci strhávali zavazadla z polic nad sedadly jako zlobivé děti ze stromu. S bolestí si vybavuješ zvuky trhaného textilu a otevíraných zámků na kufrech. Vojáci s chladným výrazem hůlkami rozhrabovali osobní věci. Do paměti se ti zapsal muž v šik modré uniformě, měl brunátné nafouknuté tváře, jako by před chvílí pil víno. Přiměl tvou lolu vydat dokumenty. Prudce dýchala, zvedal se jí hrudník. Pomyslel sis, že jí něco je, že je nemocná, ale to že jsi byl tak malý — nikdy předtím jsi ji neviděl nervózní.

Jeden vagon před vaším někdo vykřikl; bezmocný křik slábl, jak neznámého vyváděli z vlaku. Neviděl jsi ho, i když jste s bratry přilepili obličeje na sklo, ale ještě léta sis tu osobu představoval, pokaždé s jiným obličejem, protože to vlastně mohl být úplně kdokoli.

„Děkuji," řekl muž v modré uniformě, upustil papíry lole na klín a přešel k dalšímu sedadlu. Sehnula se a posbírala, co popadalo. S bratry jste sledovali, jak muž prochází uličkou, dokud vás lola neokřikla, ať necivíte. Myslel sis, že vás učila slušnému chování, což je úkol loly. Ale tehdy ne. Tehdy vás učila, jak přežít.

Stejně to měli i lidé v časech před vlaky a rádiem. Kdo se vydal na nezpevněnou Dolní silnici, činil tak u vědomí, že tahle výprava může být jeho poslední. *Brali jsme si dvakrát víc vody, než jsme si mysleli, že budeme potřebovat. Nikdy jsme nešli sami. A nikdy jsme necestovali v noci.* Jen hrstka zoufalců riskovala osamělý pochod po Dolní silnici. Z těchto mužů a žen se stávaly sluncem opražené mrtvoly v křoví a na rýžových políčkách, obrané o všechny cennosti, dokonce o zuby, které se daly výhodně prodat podle toho, jak se blýskaly a jestli se našel dobrý kupec. Koho nepodřízli lupiči, toho zabila lesní zvěř, a když ne zvěř, tak nevrlé slunce a dlouhé úseky odnikud nikam, poslední čutora

vypitá, ústa vyschlá, *říkal jsem si, že si jenom chvilku odpočinu pod tou skálou v chladivém stínu, jenom chviličku, a teprve tam jsem pochopil, že chvilka může trvat celý život*. A kdo se všem nebezpečenstvím nějak vyhnul, mohl dojít svého konce na cílové čáře, když provlekl svého utahaného koně branou na stanovišti a v ní ho zastavil strážný, sotva patnáctiletý, a vyložil si vyčerpání jako projev neúcty. *Ten den ne a ne skončit a furt se hrnuly další a další ksichty a nikdo nedal najevo ani za mák vděku, že se starám o bezpečí v celý zemi! A k tomu to svinský vedro. Bylo těžký si občas na někom nevylít zlost. Vidět, jak se kroutí*. Poutník žmoulá v ruce své roztrhané dokumenty, a už ho strkají do vozu směr Radostín.

Tygří brána, Arayino stanoviště, dřepěla na silnici zaříznuté do skály jako mrtvý šváb. Měla dvě brány z těžkého dřeva tak veliké, že je vrátkem muselo zvedat pět mužů, mezi nimi se táhlo nádvoří, jímž procházeli lidé, uťápnutí, oči sklopené. *Jenom nás pusťte dál, modlili jsme se, jenom nás pusťte dál*. Právě tady, na prašném nádvoří zastrčené pevnosti, našla Araya rváče, kteří se vysmívali jejímu velení.

Všimneš si změny osvětlení.

Tvůj zrak přitáhne sklon světla z ohně a uspořádání tanečníků na zaplněném jevišti. Zaměříš se na tělo, k němuž se všechny řady sbíhají. Zaměříš se na toto měsíčné tělo. Jednu ruku má schovanou za zády. Říkáš si, že je to divná póza, až pochopíš, že to není jen gesto, že je to bytostná součást postavy, kterou toto tělo hraje — postavy, jejíž život určuje absence levé ruky.

Tvá lola ti zapíchla prst do ramene.

Vzpomínáš si, jak ti obkroužila kloub, který spojuje paži s trupem. A nijak jemně. „Usekávali levačku. Takhle." Dlaní naznačila seknutí. „Levá ruka zastupuje hrdost. Tvé srdce válečníka. Když jsi znectil své postavení, když jsi opustil svůj post nebo utekl z bitvy, odseknutá levačka na první pohled každému řekla, že ses zachoval jako zbabělec."

Zeptal ses jí: Co když někdo přišel o ruku v boji? Nebo mu ji vzala nemoc? Jak to kdo mohl poznat?

„Pahýl si nešlo splést," ujistila tě. „Byl co nejkratší a ošetřili ho tak, aby se zajizvil konkrétním způsobem." Pokrčila rameny. „V té době se na chybějící končetiny dívali jinak. Nijak laskavě. Když tě neměli za zbabělce, viděli v tobě malomocného nebo nešikovného bojovníka, smůla tak i onak. Muže nebo ženu, co má smůlu. Smůla se chytá stejně snadno jako nemoc. Nechtěl bys, aby si o tobě mysleli cokoli z toho."

Zamyslel ses nad tím.

Zeptal ses jí, jak to dělali.

Usmála se, což u ní bylo vzácné; toho dne udělala výjimku, pobavená tvou krvelačnou zvědavostí, a s radostí ji uspokojila, protože šlo o Starou zemi.

„Když na tebe chtěli být hodní, svěřili zákrok nejlepšímu šermíři. Ti nejzručnější dovedli ruku oddělit jedním sekem. Shora dolů. Zůstala tak čistá rána, jak to jen šlo. Ano, když na tebe chtěli být hodní, tohle byl skoro projev slitování."

Do úsměvu se vkradl chlad. „Jenže to chtěli málokdy."

A na mladíka ze severu nebyl hodný nikdo.

„Od sebe, psi!“ řval Raami, když se prodíral srocením. „Přišla velitelka! Rozchod! Všichni na místa!“

Znudění mladí obsluhovači Tygří brány se vrátili ke své práci, pokynuli prvnímu nervóznímu čekateli ve frontě a Araya zakroutila hlavou. Ve čtyřiceti byla dvakrát starší než její podřízení, a když vstoupila do sedajícího prachu a uviděla v něm klečet zkrvavenou mládež, dobře si ten věkový rozdíl uvědomila.

Sugovi k ní zvedli hlavu beze studu: Vogo a Mae, bratr a sestra z pekla, děti nějakého vzdáleného příbuzného císaře, bratránci z dvacátého kolena, v žilách dost královské krve, aby je uchránila jejích výhrůžek potrestáním. Ani nečekali, až je někdo vyzve, a začali vykládat svou verzi příběhu. *Řekli jsme té kořale, že k nám ten jednoruký rapl prostě nakráčel a začal nás bít, my mu nic neudělali. Sestře dokonce zlomil palec.* Sugová s tváří jako kudla Araye předvedla zkřivený prst, její bratr vyplivl ve rvačce vyražený zub a prohlásil: „Tohle volá po spravedlivém odškodnění.“ Stejná slova používal jejich otec, kdykoli byl silně rozhořčen, tedy často.

„Znamenám si,“ odtušila Araya a podívala se přes sourozence na třetího aktéra povyku. „A co ty?“ zeptala se ho.

„Jaký je tvůj podíl, Keemo z kmene Dawaré?“

Pohleď na něj: klečí v prachu, zbitý, ale nezlomený, tělo mladého pantera, hubený, ale silný, oči mu blýskají jak naleštěné nože. Střelil po Araye jediným pohledem a hned uctivě sklopil zrak k zemi. Z pravé nosní dírky mu tekla krev, ale on si jí nevšímal. Araya se ho podruhé zeptala na jeho podíl na rvačce. On si ale jen otřel tvář hřbetem ruky.

„Odpověz velitelce!“ vyštěkl Raami, ruku na pochvě meče.

Araya ho umlčela pohledem. Raami ustoupil.

„Mlčením přiznává vinu,“ řekla Mae. „Už můžeme vstát?“

Araya popuzená samolibým úsměvem mladé Sugové dala mladíkovi ještě jednu šanci. Zeptala se ho, proč napadl své druhy ve zbrani, ale on i teď odmítl odpovědět, neboť si uvědomoval lépe než kdo jiný, že bude-li to jeho slovo proti jejich, váhami spravedlnosti nikdo nepohne, protože na jedné misce spočívá závaží původu a vlivu.

„Bez trestu se to neobejde,“ oznámila Araya. Keema vykulil oči překvapením, že se velitelka nedívá jen na něj, ale i na oba sourozence. „Za ten povyk na mém dvorku jste všichni tři bez večeře. Sugovi, vy máte večer službu v maštali. Koně i oruky vyhřebelcujete a nakrmíte, podestýlku vynosíte na útes. Až tam skončíte, stáje se budou blýskat jako prdel Jeho Usměvavého slunce.“ Při tom nevinném rouhačství sebou všichni cukli, dokonce i věrný Raami.

„Paní velitelko,“ pěnila Mae, „večer máme s bratrem opušťák. Čeká na nás vůz, aby nás odvezl na čajové plantáže.“

„Vím o tom,“ opáčila zvesela Araya. „Dám vozkovi vědět, že odjede bez vás. Tak mazejte, máte dost práce. Včerejší píce už zřejmě nebude dobrá; koně nadělali v seně pěknou paseku. Raami, dohlédněte laskavě, ať jsou v maštali včas.“ Pobočník zasalutoval a pobídl Sugovy do kroku. Zlověstně mlčeli. Když zmizeli z dohledu, Araya se obrátila na mladíka: „Pokud jde o tebe, Keemo z kmene Daware — Chlapče, který má ve zvyku začínat rvačky, jimiž se pak musí zabývat jeho velitelka —, sice nerada, ale potrestat tě musím. Ušetřím tě nejhoršího, když mi povíš, jak to začalo.“

On ale jen sklonil hlavu. Chtěl to mít za sebou.

„Přijmu každý trest, který mi dáte.“

Dívala se mu do týla, na černé vlasy ostříhané až ke kůži, lehce zjizvený krk. „Jak chceš. Pro zbytek dne máš latríny.“

Zašklebil se.

„Jdi," poručila mu.

Narovnal se z hluboké úklony a bez protestu vyrazil vstříc nechutné službě.

Keema z kmene Daware.

Tak se Araye před třemi měsíci představil, když k ní vyhladovělý přišel a poprosil o místo. Keema z kmene Daware. Titul pronesl jasně a přímo, jako by se rozumělo samo sebou, že o kmeni Daware každý ví a navíc chápe, proč je na příslušnost k němu Keema tak hrdý. Araya sice o tom kmeni ze severu v životě neslyšela, nebyl ani na dlouhém seznamu těch, jež císařští smetli v časech Pochodů, ale samozvaný titul se jí líbil, líbil se jí rytmus slabik i zápal, s nímž je mladíček vyslovoval, pročež ho při každé příležitosti oslovovala plným jménem. Tiše, s nenápadným něžným úsměvem a zároveň jistým smutkem si je opakovala i teď, když ho vyprovázela pohledem.

Tam, kam se nikomu jinému nechtělo.

Na posádkové latríny. Do dlouhé kůlny nalepené na jižní hradbu pevnosti, kam si stráže Tygří brány chodily vyprázdnit střeva. V boudě stály nad příkopem dřevěné lavice. V nich byly vyříznuté otvory, *často jsme tam dřepěli a kadili namačkaní na sebe. Bylo nám to trapné a potili jsme se a dělali jsme, že jsme na tom hajzlu sami*. Přírodní síly sváděly odpad do strmé šachty, která končila dírou ve stěně útesu. Splašky stékaly do propasti mezi Špičkami, k pramalé radosti zvířat obývajících zalesněnou kotlinu pod pevností.

Naneštěstí pro stráže Tygří brány měl hovnovod, jak se šachtě říkalo, nerovné stěny a místy se zužoval, což vedlo k častému ucpávání. Jeden z mužstva musel do škarpy vlézt s bidlem a ucpávky prošťourat, dokud to šlo. *Byl to nejhorší rajón ze všech*. Ze služby na latríně se často pokoušeli vykoupit. *Peníze, službičky, věci, co jsme „zkonfiskovali" civilům, to všechno jsme si navzájem nabízeli, aby za nás hovnovod někdo vzal*. Ze všech šarží byli Sugovi nejznámější kšeftaři a do smrduté škarpy nevlezli za léta služby na Tygří bráně ani jednou.

Když ale před několika měsíci do stavu přibyl mladý muž z Daware, s handly byl konec. Nikdo už nic nenabízel, nehrál o rajóny v kostky. O tenhle už ne.

Prostě jsme ho k tomu donutili a basta.

Býval tam často.

S nohama rozkročenýma na kamenných okrajích příkopu a zády ohnutými pod děrovanou lavicí Keema bidlem prorážel zvápenatělé ucpávky, kterých byla šachta plná. Napudrovaný šátek uvázaný kolem úst ho jen málo ochránil před výpary, jimiž byla ta tmavá vlhká tepna nasycená, ale on pracoval smradu navzdory, odpočíval tak málo, jak mu to tělo dovolilo, aby tu nebyl ani o chvíli déle, než bylo nutné.

„Zabijou tě," ozvalo se shora.

Vystrčil hlavu z příkopu a uviděl shluk ukoptěných tvářiček. Sirotci, kteří obsluhovali měchy a uklízeli na chodbách, dostali chvilku volna a vypadalo to, že mu něco chtějí. To nejhlučnější děcko, hoch se zaječím pyskem, houklo: „Rád se válíš v hnoji, čuníku?" Byl tu nový a snažil se prosadit jediným způsobem, jaký znal, ale rádoby hrubá věta zazpívaná dětským hláskem, kvůli rozštěpu navíc šišlavým, Keemu spíš překvapila a pobavila, než urazila. Dokonce se zasmál a odpověděl: „Moc rád. Chro chro."

I děti se rozchechtaly.

„Jen se směj," řekl mu kluk se zaječím pyskem a měl co dělat, aby se neusmál. „Pěkně se válej. Až se tam složíš, my tě zachraňovat nebudeme. Nařídí nám to, budou chtít, ať svýma jemnýma ručkama zahrabeme v tý tvý díře, ale my řekneme ne a ty tam zhebneš. Čuně."

Holčička za ním s nesmělým úsměvem zopakovala: „Čuně."

Keema se zatvářil, jako by se nad tím musel zamyslet. „Tak to se radši nesložím," řekl nakonec. Podíval se po ostatních. „Říkal tu někdo, že mě zabijou?"

„Sugové," odpověděl kluk vzadu, ten s monoklem. „Slyšeli jsme je v maštali."

„Až usneš, podříznou ti krk," doplnil zaječí pysk.

„Neměl jsi jim bránit," řekl ten s monoklem skoro zlostně. „Tlučou nás v jednom kuse. A teď tě zabijou."

„Neměl jsi jim bránit," opakovala stydlivka.

Keema pochopil.

„Díky vám všem, že jste mi to řekli." Vděčně sklonil hlavu a na takovou zdvořilost sirotci nebyli zvyklí, ani ji nečekali. Když si přetáhl šátek zpátky přes ústa a vrátil se dolů do škarpy, děti nevěděly, co říct nebo udělat, tak chvíli zevlovaly u dveří latríny na stráži před případnými útočníky, až je dohlížitel zahnal křikem zpátky do práce leštit ohňové koše a prostírat stoly k večeři.

Úzký podzemní tunel se nadýmal Keemovým hekáním. Pot mu slepoval řasy. Z roury pod útes vyletovaly výkaly. Keema doufal, že když bude držet jazyk za zuby a neřekne Araye, že Sugovi bili jedno z dětí, podaří se mu jejich pomstě vyhnout, ale vypadalo to, že štěstí zase jednou nestojí při něm. Po zbytek času pod zemí přemítal, jak se bude v noci chránit, kde pro něj bude nejbezpečnější spát, a v tom byl toho dne Araye spřízněnou duší, protože oba mysleli na smrt.